

Vergaderjaar 2015–2016

34 477

Sociaal domein

Nr. 5

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 september 2016

Hierbij informeer ik u over twee toezeggingen die ik over het sociaal domein heb gedaan, inzake aanbestedingen jeugdzorg en inzake de mogelijkheden om het inspectietoezicht in het sociaal domein integraal vorm te geven.

Aanbestedingen jeugdzorg

Bij de behandeling van de begroting 2016 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft het lid Van Toorenborg (CDA) haar zorg geuit over de dialoogmogelijkheden bij de aanbesteding van jeugdzorg. Ik heb daarop toegezegd met een reactie te komen, na daar met de gemeenten over te hebben gesproken tijdens de zogenaamde brede regietafel sociaal domein met gemeentelijke bestuurders (Handelingen II 2015/16, nr. 26, item 17).

De zorg over dialoogmogelijkheden bezie ik mede in het licht van een wijziging in de Aanbestedingswet 2012 naar aanleiding van nieuwe Europese richtlijnen. Deze is 1 juli 2016 van kracht geworden en een aantal bepalingen van de richtlijnen hebben al vanaf 18 april 2016 rechtstreekse werking. De nieuwe wet wijzigt de procedure bij het aanbesteden van sociale diensten. Dit heeft tot onzekerheid geleid bij gemeenten over de dialoogmogelijkheden met zorgaanbieders van met name jeugdzorg.

Langs twee sporen is gewerkt aan het verkrijgen van helderheid over de dialoogmogelijkheden. Het eerste spoor betreft het in kaart brengen van de formele mogelijkheden. De analyse wijst uit dat er ruimte blijft voor dialoog, zowel voorafgaand aan als tijdens het aanbestedingstraject. Uit het aanbestedingsregime vloeien wel eisen voort ten aanzien van het tijdstip van de dialoog, transparantie enzovoorts. Anders dan de gemeenten met «bestuurlijk aanbesteden» zijn gewend, moet de dialoog voorafgaand aan de formele start van het aanbestedingstraject plaats-

vinden (marktconsultatie). Bestuurlijk aanbesteden heeft goede diensten bewezen bij de start van de decentralisaties, met de focus op het waarborgen van zorgcontinuïteit. In mijn ogen zijn er voldoende mogelijkheden in de wet voor dialoog met de zorgaanbieders.

Het tweede spoor betreft het verzamelen en duiden van signalen van gemeenten door het Ministerie van BZK. Uit deze inventarisatie kan de conclusie worden getrokken dat gemeenten onduidelijkheid en onzekerheid ervaren over de te zetten stappen. Gemeenten hebben grote behoefte hierover informatie te verkrijgen.

In de brede regietafel van 22 juni 2016 is het onderwerp besproken. Besloten is de informatiebehoefte van gemeenten als uitgangspunt te nemen en hierin als Rijk en gemeenten gezamenlijk te voorzien door middel van een samenwerkingstraject met PIANOo, het expertisecentrum aanbesteden van het Ministerie van Economische Zaken. PIANOo geeft vanuit zijn rol en opdracht voorlichting en informatie over inkopen en aanbesteden, en zal deze uitbreiden ook rondom aanbestedingsvraagstukken binnen het sociaal domein. PIANOo draagt uit dat aanbesteden een instrument is om op professionele wijze de strategische doeleinden van organisaties te realiseren. Dit betekent inkoop koppelen aan de beleidsdoelen en een focus op doelmatigheid en kwaliteit. Nog te vaak ligt de focus bij inkoop op het volgen van alleen de (juridische) aanbestedingsregels. PIANOo stimuleert de dialoog tussen opdrachtgevers bij de overheid en het bedrijfsleven. PIANOo ontwikkelt momenteel aanbestedingsmethodieken en hulpmiddelen voor het sociaal domein en zal met de op te richten vakgroep Sociaal Domein bovendien mogelijkheden bieden om te komen tot andere, innovatieve manieren van inkoop, gericht op samenhang in het sociaal domein. De vakgroep verenigt daartoe praktijkkennis van gemeenten met wetenschappelijke inzichten.

Onderzoek mogelijkheden integraal vormgeven inspectietoezicht

Tijdens het Algemeen Overleg over de decentralisaties op 9 december 2015 heb ik u toegezegd voor de zomer van 2016 te rapporteren over de mogelijkheden om het inspectietoezicht in het sociaal domein integraal vorm te geven (Kamerstuk 34 300 VII, nr. 55).

Met de decentralisaties in het sociaal domein heeft het toezicht zich doorontwikkeld naar het Toezicht Sociaal Domein. Voor de jeugd is eerder al samen met de VNG een afsprakenkader samenwerking rijksinspectiegemeenten ontwikkeld. Voor het sociaal domein gebeurt nu hetzelfde.

Er hebben zich inmiddels een aantal ontwikkelingen voorgedaan. In maart 2016 hebben de Minister en de Staatssecretaris van VWS aangekondigd dat de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) en de Inspectie Jeugdzorg (IJZ) gaan fuseren.

Sinds de inwerkingtreding van de Jeugdwet in januari 2015 zijn de IGZ en de IJZ gezamenlijk verantwoordelijk voor het toezicht op de jeugdhulp en is hun samenwerking steeds verder geïntensiveerd. In hun toezicht komen de IGZ en de IJZ steeds meer zorgaanbieders tegen die vanuit verschillende jeugd doelgroepen, zoals GGZ, gehandicaptenzorg en jeugdzorg, integrale ambulante en residentiële jeugdhulp aanbieden. Bij het toezicht op deze instellingen is zeer nauwe samenwerking tussen en een gezamenlijke aanpak door de beide inspecties noodzakelijk. Het is daarom efficiënter en effectiever als het toezicht op dit soort zorgaanbieders onder één aansturing vanuit één inspectie plaatsvindt.

Door deze samenvoeging worden er belangrijke stappen gezet om het toezicht van de inspectie verder integraal vorm te geven.

Bovenstaande ontwikkelingen laten zien dat er goede stappen zijn gezet. Het eerder aan uw Kamer toegezegde onderzoek naar de mogelijkheden om het inspectietoezicht op het sociaal domein meer integraal vorm te geven is hiermee niet meer opportuun.

Horizontale verantwoording

Aan de zijde van de gemeenten zie ik raadsleden zoeken naar de invulling van de toezichtstaak in het sociaal domein. Ik ben daarom voornemens om bijeenkomsten te organiseren met raadsleden, wethouders en griffiers om de volgende vragen te beantwoorden:

1. Op welke manier hebben gemeenten hun verantwoordelijkheid ingevuld ten aanzien van het toezicht op de Jeugdwet, de Wmo 2015 en de Participatiewet?
2. Wat zijn de vragen en dilemma's die zij ervaren bij het organiseren van het gemeentelijk toezicht op het sociaal domein?

Ik verwacht dit onderzoek eind november af te ronden. Ik zal u informeren over de uitkomsten van het onderzoek.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
S.A. Blok